

Osebnosti

Dr. France Štukl – šestdesetletnik

Arhivski svetnik dr. France Štukl se je rodil 5. septembra 1942 v Celovcu, vendar je že čez pet dni postal prebivalec Škofje Loke. Ta podatek je pomemben, saj je tudi njegovo arhivsko delo skoraj v celoti povezano s Škofjo Loko.

Po končani osnovni šoli in gimnaziji v Škofji Loki se je posvetil študiju umetnostne zgodovine in zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1966. To je bilo tudi leto, ko je bil sprejet prvi slovenski zakon o arhivskem gradivu in arhivih, ki je določal, da v Sloveniji "... službo varstva arhivskega gradiva opravljajo arhivi ...", ter uzakonil načelo, naj "... občina skrbi, da se opravlja služba varstva arhivskega gradiva ... na njenem območju ...". Zato so morale občine ustanoviti svojo arhivsko ustanovo ali več občin skupni arhiv, ali pa pooblastiti arhiv iz druge občine, da na njenem območju opravlja službo varstva arhivskega gradiva. To pomeni, da so tedanje občine postale ustanoviteljice arhivov.

Škofja Loka kot tisočletno mesto je sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja imela že bogato zbirko arhivskega gradiva. Največ zaslug za to ima leta 1937 ustanovljeno Muzejsko društvo Škofja Loka, saj je bila ena izmed njegovih nalog tudi zbiranje arhivskega gradiva z območja nekdanjega freisinškega loškega gospostva. Po drugi svetovni vojni je skrb za arhivsko gradivo prevzel Loški muzej, pri katerem je bila že v začetku petdesetih let zaposlena Doroteja Gorišek – najprej honorarno, kmalu pa za stalno. Skrbel je za že zbrano arhivsko gradivo, katerega količina se je vsa leta po drugi svetovni vojni povečevala. Od začetka šestdesetih let pri Loškem muzeju ni bilo več strokovne delovne moči, ki bi se posvečala bogati arhivski zapuščini.

Zaradi zahtev arhivske zakonodaje in pomembnosti do tedaj zbranega arhivskega gradiva se je Skupščina občine Škofja Loka leta 1967 odločila, da bo službo varstva arhivskega gradiva poverila tedanjemu Mestnemu arhivu Ljubljana. Muzej je prepustil zbrano arhivsko gradivo arhivu, občina pa je v loškem gradu zagotovila delovni in skladišni prostor ter arhivu odobrila denar za zaposlitev arhivskega strokovnjaka. Na delovno mesto arhivista za opravljanje službe varstva arhivskega gradiva na območju loške občine je bil 1. septembra 1967 sprejet mladi diplomant ljubljanske Filozofske fakultete France Štukl.

V obdobju pripravništva se je France strokovno kalil na sedežu Mestnega arhiva na Magistratu v Ljubljani, saj še ni imel izkušenj za samostojno delo v Škofji Loki, kjer je prva leta uradoval le dan ali dva na teden. Večinoma le toliko, da je "tehnično" usposobil skladišni prostor in svojo 2,5 m x 2,5 m veliko pisarnico v zgornjem delu loškega gradu. Pri tem mu je veliko pomagalo poznanstvo s številnimi Ločani in njegova vsestranska iznajdljivost.

Ker je večino pripravniške dobe prebil na sedežu arhiva v Ljubljani, je bilo v Ljubljano treba prepeljati celo nekaj loških fondov, kjer jih je urejal pod budnim mentorstvom izkušenih ljubljanskih sodelavcev in ravnatelja dr. Sergija Vilfana. Prva leta ljubljanskega pripravništva se je zelo veliko ukvarjal z arhivskimi tehničnimi opravili, vse od priprave trdih platnic za fascikle do lepljenja najrazličnejše takratne tehnične opreme gradiva. Druga polovica šestdesetih let je bilo tudi obdobje, ko je Mestni arhiv Ljubljana postopno preraščal v največji slovenski regionalni arhiv, ki je sklepal pooblastitvene pogodbe za opravljanje službe varstva arhivskega gradiva z občinami na Gorenjskem, Dolenjskem in v ljubljanski okolici. Na terenu je bilo treba opraviti številna strokovna dela, zlasti na gradivu upravnih organov in pravosodja. France si je tako ob pomoči in nadzoru bolj izkušenih sodelavcev strokovne izkušnje v veliki meri nabiral pri številnih urejevalnih delih po občinskih kletah in podstrehah, kjer je bilo najpogosteje shranjeno upravno gradivo, nastalo do odprave okrajev in okrajnih ljudskih odborov sredi šestdesetih let.

Pripravniško obdobje je France Štukl končal 20. oktobra 1969, ko je z uspešno opravljenim strokovnim izpitom "... izkazal usposobljenost za delovno mesto arhivist ...". Na strokovnem izpitu se je pri predmetu arhivistika izkazal z odličnim, pri predmetu organizacija službe varstva arhivskega gradiva pa s prav dobrim uspehom.

Po opravljenem strokovnem izpitu se je vse bolj posvečal varovanju arhivske dediščine v Škofji Loki. Dokončno se je njegovo delovno mesto preselilo v Škofjo Loko leta 1972, v obdobju, ko je vodenje Mestnega arhiva Ljubljana prevzel dr. Jože Žontar. Ko se je leta 1973 Mestni arhiv Ljubljana dokončno spremenil v regionalni arhiv in se zato tudi preimenoval v Zgodovinski arhiv Ljubljana, je bil France Štukl v eni osebi vodja oddelka Škofja Loka v okviru Enote za Gorenjsko Kranj in edini zaposleni v njem. Le nekaj let pozneje je zaradi strokovno samostojnega dela loški oddelek prerasel v samostojno delovno enoto arhiva, vodenje le-te pa je bilo tudi eno izmed Francevovih opravil.

Potem ko je svoja arhivistična opravila vse bolj prenašal v Škofjo Loko in je na sedežu v Ljubljani občasno le še "gostoval", se je tudi dotok arhivskega gradiva močno povečal. Zmogljivost arhivskih skladišč v grajskih prostorih ni več zadostovala, problematična je bila tudi statika prostorov. Tudi Francetova pisarna, namenjena tako obiskovalcem arhiva kot tudi uporabnikom arhivskega gradiva, zaradi majhnosti in nezadostnega ogrevanja ni bila primerna. France si je skupaj z arhivskim vodstvom vse od začetka sedemdesetih let intenzivno prizadeval, da bi za arhiv v Škofji Loki pridobil boljše prostore. Možnost se je pokazala v kašči nekdanjega loškega nunskega samosta-

na. Pri njeni prenovi je France opravil zlasti veliko tehničnega operativnega dela in tako razbremenil vodstvo arhiva v Ljubljani, ki je pri preureditvi kašče skrbelo za finančna sredstva in dogovore na pristojnih občinskih nivojih. Štuklova prizadevanja in prizadevanja vodstva arhiva so obrodila sadove 9. januarja 1975, ko je bila za arhivske namene moderno prenovljena in opremljena stavba slovesno odprta. Loška enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana je zapustila grajske prostore in se preselila.

Nove, za tiste čase zelo dobre delovne razmere, so Francetu Štuklu dale novega delovnega zagona. Čeprav je bil v svoji delovni enoti še vedno sam, mu je uspelo organizirati in izvesti obsežno delovno akcijo, ki smo jo poimenovali preverjanje stanja urejenosti in materialnega varstva arhivskega in dokumentarnega (takrat imenovanega registraturnega) gradiva pri številnih tedanjih družbenih pravnih osebah in društvih na obsežnem ozemlju občine Škofja Loka. Stanje na terenu je bilo na splošno zelo slabo. France je zelo zavzeto obiskoval ustvarjalce arhivskega in registraturnega gradiva, jim z njemu lastno duhovitostjo pojasnjeval smisel urejenosti registraturnega gradiva in pomen arhivskega gradiva za znanost. Pripravil in izvedel je številne prevzeme arhivskega gradiva in tako rešil zanesljivega propada prenekatero pomembno dokumente, zlasti pri ustvarjalcih s področja gospodarstva. V sedemdesetih letih je na vsem območju Zgodovinskega arhiva Ljubljana potekala obsežna akcija prevzemanja arhivskega gradiva. France je v takih akcijah velikokrat pomagal, zlasti pri prevozih ogromnih količin gradiva, kjer je zelo nevarno, da se ob prenosih poruši urejenost gradiva.

V sedemdesetih letih in prvi polovici osemdesetih let se je Zgodovinski arhiv Ljubljana zelo intenzivno ukvarjal z reševanjem številnih strokovnih vprašanj. To je navadno potekalo v poglobljenih razgovorih ravnatelja dr. Jožeta Žontarja z vodji enot. Francetov prispevek v njih je bil velik, saj je sodeloval kot človek, ki že ima bogate strokovne izkušnje, preverjene z vsakdanjim delom na terenu. S svojimi hudomušnimi mnenji je udeležence strokovnih debat pogosto razvedril, kar je le še pripomoglo pri iskanju strokovnih rešitev. Ker se mu je nabralo že toliko izkušenj, mu je bilo omogočeno, da je 27. in 28. junija 1974 uspešno opravil "specialni strokovni izpit za naziv arhivist-specialist". To je bil verjetno eden zadnjih strokovnih nazivov v Sloveniji, ki ga je še podelila Skupnost arhivov Slovenije; v naslednjih letih je namreč propadla. Zanimivo je, da so strokovne nazive v arhivistiki znova začeli podeljevati šele čez dvajset let, ko je leta 1996 tedanji minister za kulturo izdal pravilnik, ki to področje ureja tudi danes.

Pregled bibliografije Franceta Štukla kaže, da je bilo obdobje, potem ko se je loška enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana preselila v prenovljene prostore nekdanje nunske kašče, obenem tudi tisto obdobje, v katerem se je že počasi oblikovala teza njegovega podiplomskega študija arhivistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Bogata arhivska dediščina, shranjena v loški delovni enoti arhiva, mu je omogočila, da je za samostojno publikacijo kot obliko objave virov pri-

pravil besedilo z naslovom Zapisniki in drugi izbrani dokumenti iz arhiva občine Škofja Loka. Ta knjiga, ki je izšla leta 1979, je tudi prva številka serije publikacij, ki jo arhiv izdaja še danes pod naslovom Gradivo in razprave Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Še odmevnejše pa so bile kar tri obsežne knjige z naslovom Knjiga hiš v Škofji Loki I, II, in III, ki jih je pripravil v letih podiplomskega študija od 1982 do 1996 in so tudi izšle v zbirki Gradivo in razprave Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Leta 1982 je namreč uspešno zagovarjal magistririj iz arhivistike, leta 1996 pa še doktorat. Vse štiri samostojne Štuklove publikacije so poleg strokovne odmevnosti, saj nakazujejo metodološke rešitve za objavo virov, imele izjemno velik odmev tudi med prebivalci Škofje Loke.

Dr. France Štukl je že z omenjenimi samostojnimi publikacijami napravil veliko za seznanjanje prebivalcev Škofje Loke, pa tudi Gorenjske z namenom in pomenom arhivske dejavnosti. Ob tem moramo omeniti še številne daljše in krajše, strokovne ali poljudnejše članke iz zgodovine tisočletnega mesta, ki so vsi brez izjeme nastali na podlagi arhivskega gradiva loške enote in so bili večinoma objavljeni v rednih izdajah Loških razgledov.

Dr. Štukl je vedenje o arhivskem gradivu z območja nekdanjega freisinškega loškega gospostva širil tudi z obsežnimi, sistematično pripravljenimi, in manjšimi, priložnostnimi arhivskimi razstavami.

Pri popularizaciji arhivskega gradiva in arhivske dejavnosti je vsekakor treba poudariti še Štuklovo pedagoško dejavnost s šolskimi skupinami in številnimi oddajami na lokalnem radiu. V ta sklop je treba prišteti še njegov korekten in tankočuten pristop do uporabnikov arhivskega gradiva vseh vrst.

Dr. France Štukl je s svojim bogatim strokovnim udejstvom štiri leta pred šestdesetletnim življenjskim jubilejem pridobil najvišji slovenski arhivski strokovni naziv. Uprava Republike Slovenije za kulturno dediščino pri Ministrstvu za kulturo mu je 17. junija 1998 podelila naziv arhivski svetnik.

Vsi, ki poznamo dr. Franceta Štukla (to dokazuje tudi njegova bibliografija), vemo, da je njegova velika ljubezen tudi umetnostna zgodovina. Njegovo poznavanje se ne omejuje le na umetnostnozgodovinska dejstva z loškega okolja. Prav zaradi tega znanja in temeljitega poznavanja preteklosti svojega domačega mesta ter širše okolice dr. Franceta Štukla pogosto povabijo tudi za strokovnega vodiča mednarodnih državnih delegacij, ki obiščejo Škofjo Loko.

Kar sama se ponuja ugotovitev, da ima prav dr. France Štukl vse zasluge, da je arhivska dejavnost našla mesto v loškem kulturnem življenju. Od septembra 1967, ko se je v Škofji Loki začela poklicna skrb za izjemno bogato arhivsko dediščino, pa vse do srede avgusta 1987 je bil namreč edini zaposleni v enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana v Škofji Loki.

Dr. Francetu Štuklu, ki se je v letu šestdesetletnega življenjskega jubileja tudi upokojil, želimo zlasti veliko zdravja, pa tudi, da bi njegova znanstveno-raziskovalna žilica še naprej tako živahno utripala.

Janez Kopač

Dr. France Štukl – Bibliografija**Samostojne publikacije**

1. Arhiv v Škofji Loki, Škofja Loka 1975, 16 strani.
2. Arhivski dokumenti o obnovi in socialistični graditvi v letih 1945-1947 (skupaj z Marjanom Drnovškom in dr. Jožetom Žontarjem), Zgodovinski arhiv Ljubljana (v nadaljevanju ZAL), katalog, 1978, 48 strani.
3. Zapisniki in drugi izbrani dokumenti iz arhiva občine Škofja Loka, ZAL, Gradivo in razprave 1, Škofja Loka 1979, 156 strani, 3 ilustracije, povzetek v nemščini.
4. Knjiga hiš v Škofji Loki I., ZAL, Gradivo in razprave 4, Škofja Loka 1981, 183 strani, 31 ilustracij, povzetek v nemščini.
5. Hranilništvo v Škofji Loki, skupaj z Zorko Skrabl, Hranilništvo na Dolenjskem in v Beli krajini, ZAL, Gradivo in razprave 5, Ljubljana 1983, str. 95-143, 10 ilustracij, povzetek v nemščini.
6. Knjiga hiš v Škofji Loki II., ZAL, Gradivo in razprave 7, Škofja Loka 1984, 221 strani, 27 ilustracij, povzetek v nemščini.
7. Knjiga hiš v Škofji Loki III., ZAL, Gradivo in razprave 17, Ljubljana – Škofja Loka 1996, 329 strani, ilustracije, tabele, povzetek v nemščini in angleščini.

Članki

1. France Stele, Crngrob, Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino (v nadaljevanju Kronika) II, 1963, str. 124.
2. Deseti letnik Loških razgledov, Kronika I, 1964, str. 77-78.
3. Emilijan Cevc, Srednjeveška plastika na Slovenskem, Kronika I, 1964, str. 79.
4. Sergej Vrišer, Baročno kiparstvo na slovenskem Štajerskem, Kronika II, 1964, str. 142.
5. Marijan Zadnikar, Znamenja na Slovenskem, Kronika II, 1964, str. 143-144.
6. Razvoj portalov v Škofji Loki, Loški razgledi (v nadaljevanju LR) 12, 1965, str. 39-46, sedem ilustracij, povzetek v francoščini.
7. Inventar škofjeloškega gradu iz leta 1315, LR 11, 1964, str. 205-208.
8. Nova galerija na loškem gradu, Glas (Gorenjski), 22. 12. 1965.
9. Marijan Mušič, Arhitektura in čas, Sinteza III, 1966.
10. Razstava Franca Novinca v škofjeloški Ljudski knjižnici, Glas, 5. 2. 1966.
11. Vojeslav Mole, Umetnost južnih Slovanov, Kronika II, 1966.
12. Gradivo za stavbno zgodovino loškega gradu, LR 14, 1967, str. 61-67, tri ilustracije, povzetek v nemščini.
13. Zbornik za umetnostno zgodovino n. v. VII, Ljubljana 1965, Kronika 15, 1967, III, str. 194-195.
14. Nace Šumi, Arhitektura XVI. stoletja na Slovenskem, Slovenska matica (v nadaljevanju SM), Ljubljana 1966, Kronika 15, 1967, III, str. 195.
15. Slovensko slikarstvo, spremna študija Špelca Čopič, biografski in bibliografski podatki Melita Stele-Možina, Cankarjeva založba (v nadaljevanju CZ), 1966, Kronika 15, 1967, III.
16. Varstvo spomenikov X, 1965 – Steletov zbornik, Ljubljana 1966, Kronika 15, 1967, III.
17. Marijan Zadnikar, Rotunda v Selu, Pomurska založba, Murska Sobota 1967, Kronika 15, 1967, III, str. 195-196.
18. Loški razgledi XIV, 1967, Kronika 16, 1968, I, str. 63.
19. Ars Sloveniae, Sergej Vrišer, Baročno kiparstvo, Mladinska knjiga (v nadaljevanju MK), 1967, Kronika 16, 1968, str. 126.
20. France Stele, Arhitekt Jože Plečnik v Italiji 1898-1899, SM, Ljubljana 1967, Kronika 16, 1968, II, str. 126-127.
21. Emilijan Cevc, Slovenska umetnost, Prešernova družba, Ljubljana 1966, Kronika 16, 1968, II, str. 127.
22. Varstvo spomenikov XI, 1966, Ljubljana 1967, Kronika 16, 1968, II, str. 127-128.
23. Slikar Matija Bradeško, LR, 15, 1968, str. 62-65.
24. Uprava in arhiv občine Zminec, LR 15, 1968, str. 89-94, ena ilustracija, nemški povzetek.
25. O posesti Puštalskega gradu, LR 15, 1968, str. 101-203.
26. Anekdote o slikarju Groharju, LR 15, 1968, str. 203-204.
27. Loški razgledi XV, 1968, Kronika 17, 1969, I, str. 59-60.
28. Ars Sloveniae, Emilijan Cevc, Gotsko kiparstvo, MK, 1978, Kronika 17, 1969, I, str. 61-62.
29. Štefka Cobelj, Baročni slikarji Straussi, Obzorja Maribor, 1967, Kronika 17, 1969, I, str. 62.
30. Dušan Grabrijan, Plečnik in njegova šola, Obzorja Maribor, 1968, Kronika 17, 1969, II, str. 121.
31. France Stele, Slikarstvo v Sloveniji od 12. do srede 16. stoletja, SM, Ljubljana 1969, Kronika 17, 1969, III, str. 186.
32. Stavbenik Janez Krstnik Molinaro, LR 16, 1969, str. 198-206, štiri reprodukcije, povzetek v francoščini.
33. Uprava in arhiv občine Sora, LR 16, 1969, str. 271-274.
34. Statut mestne občine Škofja Loka iz leta 1901, LR 16, 1969, str. 274-277.
35. Grozilno pismo loških fantov A. Krennerju, LR 16, 1969, str. 283-284.
36. Nova muzejska zbirka v Železnikih, Kronika 18, 1970, I, str. 48-49.
37. Loški razgledi XVI, Kronika 18, 1970, I, str. 52-53.
38. Ars Sloveniae, Nace Šumi, Baročna arhitektura, MK 1969, Kronika 18, 1970, I, str. 57.
39. Bukve dnevnika Jerneja Gašperina, LR 17, 1970, str. 135-151, povzetek v francoščini.
40. Potres pred 75 leti, LR 17, 1970, str. 271-272.
41. Uprava in arhiv občine Trata, LR 17, 1970, str. 277-279.

42. Drobci iz Loškega arhiva, LR 17, 1970, str. 280.
43. Kuharski recepti iz 19. stoletja, LR 17, 1970, str. 280.
44. Ars Sloveniae, Marijan Zadnikar, Romanska umetnost, MK, Ljubljana 1970, Kronika 18, 1970, III, str. 181-182.
45. Ars Sloveniae, Ivan Komelj, Gotska arhitektura, MK, Ljubljana 1970, Kronika 18, 1970, III, str. 182.
46. Nace Šumi, Arhitektura XVII. stoletja na Slovenskem, SM, Ljubljana 1969, Kronika 18, 1970, III str. 182-183.
47. Loški razgledi XVII, 1970, Kronika 19, 1971, I, str. 57.
48. Zbornik za umetnostno zgodovino n. v. VIII, 1970, Kronika 19, 1971, II, str. 123-124.
49. Doneski k zgodovini mestne umetniške galerije v Ljubljani, Kronika 19, 1971, II, str. 110-117.
50. Podobar Janez Gosar starejši (1830-1887) s posebnim ozirom na Škofjo Loko z okolico in Selško dolino, LR 18, 1971, str. 87-95, sedem reprodukcij, povzetek v francoščini.
51. Nekaj zapisov iz Loškega arhiva, LR 18, 1971, str. 255.
52. Emilijan Cevc, Poznogotska plastika na Slovenskem, SM, Ljubljana 1970, Kronika 19, 1971, III, str. 182.
53. Varstvo spomenikov XII-XIV, 1967-1969/70, Kronika 19, 1971, III, str. 190.
54. Dolinarjev načrt vodnjaka v Tivoliju, Kronika 20, 1972, str. 50-52, ena reprodukcija.
55. Loški razgledi XVIII, Kronika 20, 1972, I, str. 56.
56. Konfinacija slikarja Ferda Vesela, Kronika 20, 1972, III, str. 177.
57. Škofja Loka in njeno prebivalstvo v preteklosti, LR 19, 1972, str. 131-143, povzetek v francoščini.
58. Marijan Zadnikar, Srednjeveška arhitektura kartuzijanov in slovenske kartuzije, Kronika 20, 1972, III, str. 185-186.
59. Članki o zgodovini Škofje Loke, Glasnik Gorenjske predilnice, februar – oktober 1972.
60. Ob 1000-letnici Škofje Loke, gradivo zbral in uredil Lojze Malovrh, (Zgodovinski opis France Štukl).
61. Občinska ubožna hiša in druge socialne zadeve, LR 20, 1973, str. 48-65, tri reprodukcije, povzetek v francoščini.
62. Slikar Janez Anton Tušek (1725-1798), LR 20, 1973, str. 147-150, ena reprodukcija, povzetek v francoščini.
63. Strelsko društvo v Škofji Loki, LR 20, 1973, str. 223-226.
64. Nekaj drobižev iz Loškega arhiva, LR 20, 1973, str. 226-228.
65. Zgodovinski del prospekta za Piknik v Škofji Loki, 4. julija 1974.
66. Zdravstvene zadeve v Škofji Loki do druge svetovne vojne, LR 21, 1974, str. 102-115, štiri reprodukcije, povzetek v francoščini.
67. Drobne zanimivosti iz arhivov, LR 21, 1974, str. 289.
68. Anton Leskovec, Trije mladostni fragmenti, LR 21, 1974, str. 237-250.
69. France Štukl – Vinko Demšar, del teksta v jubilejni publikaciji Tovarne klobukov Šešir, Škofja Loka 1975.
70. Arhivska služba v Škofji Loki, Glasnik Gorenjske predilnice, februar 1975.
71. Kamniti most, LR 22, 1975, str. 67-72, tri reprodukcije, povzetek v francoščini.
72. Drobne zanimivosti iz arhivov, LR 22, 1975, str. 275-276.
73. O naši zgodovini lahko veliko izvemo v škofje-loškem arhivu, Bilten, Indok center v občini Škofja Loka, 1976, št. 2.
74. Sto let gasilstva v Škofji Loki (1876-1976), LR 23, 1976, str. 128-146, osem reprodukcij, povzetek v nemščini.
75. Drobne zanimivosti iz arhivov, LR 23, 1976, str. 374.
76. Arhiv je podoba naše preteklosti, ki zahteva vso pozornost, Bilten, Indok center v občini Škofja Loka 1977, št. 5.
77. Pokopališče v Škofji Loki, LR 24, 1977, str. 71-81, šest reprodukcij, povzetek v nemščini.
78. Kazenska zadeva zoper Franca Vidmarja – Pstotenka, LR 24, 1977, str. 285-286.
79. Kaj je novega v Zgodovinskem arhivu, Bilten, Indok center v občini Škofja Loka 1978, št. 13.
80. Historiat stavbe občinske skupščine v Škofji Loki, LR 25, 1978, str. 79-83, dve reprodukciji.
81. Narodna obramba na Trebiji 1918, LR 25, 1978, str. 313.
82. Iz zapisnikov učiteljskih konferenc na Deški ljudski šoli v Škofji Loki 1884-1919, LR 25, 1978, str. 180-186.
83. Loška meščanska arhitektura s posebnim ozirom na leseno gradivo in razmišljanja o njej, LR 26, 1979, str. 55-61, štiri ilustracije, povzetek v nemščini.
84. Zasedba Sorice (29. 11. 1918 – 2. 6. 1921), LR 26, 1979, str. 194-200.
85. Zgodovinski arhiv Ljubljana, Oddelek v Škofji Loki, LR 26, 1979, str. 257-258.
86. Majda Smole, Graščina Škofja Loka in Turn ob Ljubljani, Arhiv SRS, zvezek 1 in 3, Ljubljana 1980, Arhivi III, 1980, št. 1-2, str. 73.
87. Drobci iz spomeniškega varstva v Škofji Loki (Tri neizvedene adaptacije in cestna varianta), LR 27, 1980, str. 34-52, trinajst ilustracij, povzetek v nemščini.
88. Arhivski paberki o Borisu Ziherlu in njegovih prednikih, LR 27, 1980, str. 211-214, dve reprodukciji.
89. Novosti v arhivski zakonodaji, Bilten, Indok center v občini Škofja Loka 1981, št. 3, str. 13-14.
90. Posnemanje loške cerkvene baročne arhitekture in opreme na Dolenjskem, LR 28, 1981, str. 172-177, šest reprodukcij, povzetek v nemščini.
91. Še o loškem strelišču, LR 28, 1981, str. 287.
92. Tri Trate, LR 28, 1981, str. 340.
93. Odredba o družbenih pravnih osebah in društvih, katerih arhivsko gradivo bo prevzemal Zgodo-

- vinski arhiv Ljubljana, Enota Škofja Loka, Bilten, Indok center v občini Škofja Loka, 1982, št. 4, str. 2.
94. Slikar in pozlatar Franc Lederwasch (1712-1787), LR 29, 1982, str. 39-44, štiri ilustracije, povzetek v nemščini.
95. Podobar Marko Peternelj (1819-1905), LR 30, 1983, str. 45-49, štiri reprodukcije, povzetek v nemščini.
96. Crngrob v luči srednjeveškega čaščenja, LR 30, 1983, str. 42-44, povzetek v nemščini.
97. Hranilnice na Trati, v Gorenji vasi in Leskovici, LR 31, str. 87-98, povzetek v nemščini.
98. Nekaj zapisov Škofjeloškega arhiva, Naših deset let, Obrtno združenje Škofja Loka 1985, str. 25.
99. Načrt mesta Škofje Loke. Besedilo France Štukl, izdala in založila Geodetska uprava občine Škofja Loka, 1985.
100. Prispevki k zgodovini železarstva v Železnikih, LR 32, 1985, str. 63-92, povzetek v nemščini.
101. Predniki Obrtnega združenja v Škofji Loki, LR 33, 1986, str. 153-167, dvanajst reprodukcij, povzetek v nemščini.
102. Fužinarjevo slovensko pismo, LR 33, 1986, str. 257.
103. Tehnična dokumentacija (načrti) pri zemljiški knjigi in katastru, Arhivi IX, 1986, št. 1-2, str. 38.
104. Slikarja Rihard Jakopič in Ivan Grohar v Škofji Loki, LR 34, 1987, str. 69-76, povzetek v nemščini.
105. Zemljiška knjiga kot vir za kulturno zgodovino (dva testamenta z inventarjem iz Škofje Loke), ZAL, Gradiivo in razprave 8, Zbornik ob 90-letnici arhiva, Ljubljana 1988, str. 77-88, povzetek v nemščini.
106. Prispevki k poznavanju lokalnega gospodarstva v Škofji Loki od leta 1945 do okrog 1960, LR 35, 1988, str. 57-70, povzetek v nemščini.
107. Smrtnost pri ponavljanju istega imena, LR 35, 1988, str. 73-76.
108. Telegraf v Loki, Poljanah in Gorenji vasi, LR 35, 1988, str. 183-184.
109. Stopnice na Peklu v Škofji Loki, LR 35, 1988, str. 184-186.
110. K obnovitvi Pepetovega jezua na Poljanščici, LR 35, 1988, str. 186.
111. Loške vislice na Gavžniku, LR 36, 1989, str. 39-43, ena reprodukcija, povzetek v nemščini.
112. Nadrihtarji in podrihtarji v občinah Škofja Loka in Stara Loka po letu 1814, LR 36, 1989, str. 45-53, povzetek v nemščini.
113. Mladostni spomini v Leskovčevi drami Dva bregova (Ob stoletnici rojstva Antona Leskovca), LR 37, 1990, str. 75-78, povzetek v nemščini.
114. Uporaba slovenščine nekdanj, LR 37, 1990, str. 328-329.
115. O starih izrazih za sadno drevje, LR 37, 1990, str. 330-331.
116. Na obisku v Freisingu, LR 37, 1990, str. 327.
117. Iz preteklosti Škofje Loke in loškega gospostva, Arhivi 14, št. 1-2, Ljubljana 1991, str. 33-39, povzetek v nemščini.
118. Prispevek k zgodovini fotografov v Škofji Loki, LR 38, 1991, str. 119-125, štiri reprodukcije, povzetek v nemščini.
119. Visoki gostje na Loškem, LR 38, 1991, str. 127-130.
120. Loške lipe, LR 38, 1991, str. 245-247.
121. Začetki Komunalne banke v luči občinskih zapisnikov, LR 38, 1991, str. 242-244.
122. Vodni pogoni na Škofjeloškem (gradiivo) I, Stara občina Stara Loka, LR 39, 1992, str. 27-46, šest reprodukcij, povzetek v nemščini.
123. Orgle v župni cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki, LR 39, 1992, str. 205-207.
124. Znamenje na Mestnem trgu, LR 39, 1992, str. 208-210.
125. Upravna razdelitev škofjeloškega ozemlja, LR 39, 1992, str. 214-215.
126. Vodni pogoni v nekdanji občini Zminec, LR 40, 1993, str. 71-96, štirinajst reprodukcij, povzetek v nemščini.
127. Lepo znamenje v Karlovcu, LR 40, 1993, str. 236-237.
128. Čebelar Jožef Trček, LR 40, 1993, str. 238-240.
129. Pogovor s Cilko Tavčar – Ješetovo Cilko, LR 40, 1993, str. 241.
130. Cofnov Ciril in žena Lojza, LR 40, 1993, str. 242-244.
131. Zapuščina za pogrebe beračev, Gorenjski glas, letnik XLVII, št. 14, dne 22. 2. 1994.
132. Žice se morajo na vsak način pri miru pustiti, Gorenjski glas, letnik XLVII, št. 1, dne 4. 1. 1994.
133. Krennerjeva bolniška blagajna, LR 41, 1994, str. 251-253.
134. Prof. dr. Franc Stanonik, LR 41, 1994, str. 258-264, pet ilustracij.
135. Ko smo izčrpali matične knjige, Drevesa, Bilten slovenskih rodoslovcev, leto II, št. 3, maj 1995, str. 10-11.
136. Dragi poukarji materinščine (O Visoški kroniki), Macesni, glasilo OŠ Ivana Groharja, 1993/94, str. 47.
137. Po sledih starih knjižnic na loškem ozemlju, Knjižnice na Škofjeloškem, Jubilejni zbornik ob 50-letnici Knjižnice Ivana Tavčarja, Škofja Loka 1995, str. 173-178.
138. Izkušnje pri publicistični dejavnosti v arhivu, zbornik Slovenski arhivi in javnost, 16. arhivsko posvetovanje, Ptuj 1995, str. 35-38.
139. Praški Jezušček v Škofji Loki, LR 42, 1995, str. 19-29, deset ilustracij, povzetek v nemščini.
140. Doneski k zgodovini Kamnitnika, LR 42, 1995, str. 155-160.
141. Prispevki k poznavanju domačih imen v zvezi z upravnimi funkcijami, LR 43, 1996, str. 26-49, povzetek v nemščini.
142. Prispevek k poznavanju domačih imen v zvezi z upravnimi funkcijami, Drevesa, Bilten slovenskega rodoslovnega društva, letnik 4, št. 1, maj 1997, str. 4-15.
143. Novosti v arhivski zakonodaji, Utrip, oktober 1997, št. 15, str. 10.

144. Iz zgodovine cerkve sv. Jakoba v Škofji Loki, LR 44, 1997 str. 46-68.
145. Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota v Škofji Loki, LR 44, 1997, str. 334-338.
146. Cehovska tradicija, LR 44, 1997, str. 170.
147. Dr. Branko Berčič, častni član Muzejskega društva, LR 44, 1997, str. 333.
148. Crngrob in vasi na jugozahodnem delu Sorškega polja. Vodniki. Društvo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, MD Škofja Loka, 1998.
149. Janeževa bajta v Retečah, LR 45, 1998, str. 49-63.
150. Silvo Marguč, nekrolog, LR 45, 1998, str. 407-408.
151. Knjiga o Kajbetovi hiši v Škofji Loki, LR 45, Škofja Loka 1998, str. 347-350 (soavtorstvo z Brankom Berčičem).
152. Škofjeloška zemljiška knjiga, Gorenjski glas, št. 51, petek, 3. 7. 1998.
153. Loški arhivski razgledi, Spominski zbornik ZAL, 1999.
154. Drobižki k škofjeloškemu pasjonu, LR 46, 1999.
155. Prispevki k privatni proizvodnji v Škofji Loki od cehov do leta 1941, LR 47, 2000.
156. Reakcije stare Jugoslavije na rapalsko mejo v luči loškega ozemlja, LR 47, 2000.
157. Sprehod po vaseh reteške župnije, Kronika župnije Reteče, zbornik 2001, str. 307-409.
158. Zapuščina barvarja Jurija Pokorna, LR 48, 2001, str. 161-164.
159. Donator Volbenk Schwarz in njegova zapuščina do danes, Žontarjev zbornik, Arhivi 2002, št. 1, str. 23-28.

Janez Kopač

Im memoriam – Kristina Šamperl - Purg

Vstopila je k meni v pisarno z njenim nasmehom, polnim trmatega optimizma. Spet, sem si dejal in že razmišljal, kje, kako zagotoviti čas in denar za uresničitev njene zamisli. Pa ni bilo tako. Sama je dejala, "veš, jutri me ni, grem k zdravniku". Poklepetala sva še o delu in prihodnjem letu in je šla...

Staršem Janezu in Mariji je privekala na svet 10. 5. 1950 in otroštvo preživljala v kmečki družini v Spuhli. Ob delu na kmetiji je srkala življenjska spoznanja svojih staršev, ki jih je pozneje širokogrudno prenašala tako na okolico, kot tudi na svoje tri otroke. Po končani gimnaziji na Ptujju je uspešno diplomirala na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kljub možnosti, da ostane po študiju v Ljubljani, se je vrnila domov na Ptuj. Že med študijem je ugotovila, da se skorajda povsod med zgodovinskimi temami omenja Ptuj. Spoznanje, da drugi vedo o Ptujju več kot domačini, jo je jezilo in hkrati vzpodbujalo, saj je dobro vedela, da ni drugih, ki lahko naredijo kaj za naše mesto, da je

vse odvisno od posameznika. Ptuj, slovensko mesto s tisočletno tradicijo, za Kristino ni bil premajhen, nasprotno, postal je njen življenjski cilj in vodilni motiv. To dokazujeta obe diplomski nalogi, ki ju je izbrala iz ptujске problematike: umetnostnozgodovinska je obravnavala zahodni pevski kor v proštijški cerkvi, zgodovinska, za katero je prejela tudi študentsko Prešernovo nagrado, pa ptujski list Štajerc in njegovo stranko – razlogi za ponemčevanje in njegove posledice na Ptuj in okolico.

Želja, da bi Ptuj dobil nekaj svojega "starega" sijaja, da bi zaživel bogatejše kulturno življenje, predvsem pa vedenje, da je treba v zavesti ljudi premakniti nekakšen skrit vzvod, da bi se Ptujčani zavedali svoje pomembnosti, je postalo vodilo njenega raziskovalnega in pozneje političnega dela.

Težišče dela v arhivu se je prevesilo na arhivistiko in starejše gradivo vse tja do 19. stoletja. Kot sta povezana zgodovinopisje in arhivistika, tako je bilo njeno strokovno delo odsev vsestranskega poznavanja obeh znanstvenih disciplin in pripadnosti tako eni kot drugi stroki. Še na zadnjem arhivskem simpoziju, ki je bil na Ptujju oktobra 2001, je že oslabiljena od boleznih napisala prispevek "Arhivi so zgodovinopisje". Že takoj ob prihodu v arhiv je ugotovila, da povezanost profesionalnih strokovnih krogov ni najbolj vzorna in da na Ptujju ne deluje Zgodovinsko društvo, ki je bilo včasih nadvse dejavno, zato ga je obudila k življenju. Nič več nismo bili odmaknjeni od Zveze zgodovinskih društev, delavci arhiva so aktivneje sodelovali v Arhivskem društvu, ki mu je sama nekaj časa predsedovala. Ni mogoče zapisati, kako širok diapazon je zajelo njeno delo in kaj vse je spremenila, v koliko strokovnih krogov je vključila Ptuj, saj bi moral biti zapis tako dolg, kot je bilo njeno življenje.

Prvi velik projekt je bila odmevna razstava 600 let upravne in ustavne zgodovine Ptujja ob 600-letnici statuta. Zmeraj se je trudila, da bi projekti, razstave in proslave nastali na podlagi sodelovanja vseh kulturnih ustanov. Zakladi pričevanja Ptujja in Ormoža z odmevno razstavo v Ljubljani v Cankarjevem domu leta 1987 so dokaz, saj je pri njej dejavno sodelovala. Z razstavo Praetiosa sacra je v trajno kulturno sodelovanje pritegnila še minoritski samostan.

Za sedem let se je zapisala politiki, motivacija – tam bo lahko storila več. Njeno delo na tem področju mora najprej dobiti patino historične distance, da bi lahko ocenili vso razsežnost, predvsem pa njen osebni pristop k vsaki zadevi. Tako je leta 1990 postala članica izvršnega sveta skupščine občine Ptuj, odgovorna za kulturo, šolstvo in šport. Po letu 1995 je postala vodja oddelka za družbene dejavnosti. Delo jo je popolnoma prevzelo in rezultati niso izostali. Poznavanje ptujске zgodovine pa je uporabila za to, da je vsem gostom in tudi članom mestnega sveta ter novim sodelavcem znova in znova predstavljala bogato zgodovino mesta Ptujja in okolice.

Leta 1990 se je izoblikoval projekt Ptujjska trojka: obnova minoritskega samostana s postavitvijo Marijinega znamenja in preselitev knjižnice in pošte. Koordinacijo tega projekta je opravljala vse do zadnjega delovnega dne.